

Dolgoročno bo nadaljni razvoj Slovenije in ne samo Slovenije, vedno bolj odvisen od ohranjenosti oziroma neonesnaženosti naravnega okolja, v katerem živimo. Vrednost le-tega se veča ne samo iz leta v leto, marveč tudi iz dneva v dan. Ob tem naj spomnimo samo na visoko kazen, s katero evropska komisija grozi Sloveniji, v kolikor ne bo dovolj hitro zmanjšala izpustov toplogrednih plinov. S tega zornega kota je med najpomembnejše dosežke, ki jih je Slovenija dosegla v aprilu treba uvrstiti enodnevno akcijo Očistimo Slovenijo v enem dnevu, v kateri je okoli 250 tisoč očiščevalcev zbralo in nagrmadilo na tone in na tisoče kubičnih metrov na nepravna mesta odvrženega materiala. Upati je, da se je preko te akcije stanje duha tudi v najbolj zakrknjenih glavah vsaj za malenkost premaknilo v smer večje odgovornosti do narave in ljudi.

Kako je vse skupaj odvisno od čistosti naravnega okolja je najbolje pokazal islandski ognjenik, ki je s svojim pepelom, izbruhanim v ozračje, skoraj v celoti zaustavil letalski promet nad Evropo. Letalske družbe so izračunale, da so imele zaradi tega za milijardo in 700 milijonov evrov izgube. Prav v tem času pa je Slovenija dobila obnovljeno 10 milijonov evrov vredno vzletno-pristajalno stezo na letališču Jožeta Pučnika Ljubljana.

Sicer pa se slovensko gospodarstvo navzlic pomladi še ni prav prebudilo. Nekatere panoge so se tudi povsem na novo znašle v velikih težavah. Starim "bolnikom" kot sta lesno predelovalna in tekstilno usnjarska industrija se je letošnja pomlad z velikim pompom pridružilo še gradbeništvo, ki se je navzlic kartelnemu dogovarjanju glede cen – kot je razkril Urad RS za varstvo konkurence – znašlo na robu propada. Zlasti majhna gradbena podjetja, ki so jih kot podizvajalce angažirala večja gradbena podjetja, so začela zaradi neplačevanja računov množično propadati. Dosti bolje se ne godi niti večjim gradbenim sistemom samim, saj jim banke nočejo več posojati ali/in odlagati odplačevanja kreditov. Izhod iz nastale situacije vidijo v poslih v tujini, predvsem v Libiji. Tako se je SCT v Libiji že dogovoril za 330 milijonov evrov vredno investicijo v cesto infrastrukturo, Vegrad pa bo za 100 milijonov zgradil tisoč stanovanj.

Napovedi za letos

V začetku meseca aprila sta se oglasili obe slovenski ustanovi, pristojni za napovedovanje gospodarske rasti v letošnjem in v prihodnjih letih. Prva je vladni Urad za makroekonomske analize in razvoj (Umar), druga pa Banka Slovenije. Pri tem je zanimivo opozoriti na precejšnje razhajanje med eno in drugo napovedjo. Medtem ko Umar napoveduje le skromno 0,6 odstotno gospodarsko rast, pa Banka Slovenije predvideva precej bolj zmerno rast v višini 1,3 odstotka. Kot je napovedal guverner BS Marko Kranjec se bo izvoz povečal za 5, uvoz pa za 3 odstotke, naložbe bodo večje za 2,6 odstotka, stopnja inflacije bo 1,6 odstotna in zaposlenost se bo še zmanjšala za 2,3 odstotka. Po napovedih Boštjana Vasleta, direktorja Umarja se bo izvoz letos povečal le za 4 odstotke in za prav toliko se bo povečal tudi uvoz. Medtem ko je Slovenija pred krizo z izvozom ustvarila 70 odstotkov BDP, ga sedaj ustvari le 60 odstotkov. Zato bo Slovenija potrebovala štiri ali celo več let, da se bo glede ravni BDP vrnila na stanje pred izbruhom finančne in gospodarske krize. Izboljšanja na trgu dela ni mogoče pričakovati niti v letošnjem niti v prihodnjem letu, kajti normalizacija na tem trgu bo trajala še precej dlje kot v primeru BDP. Zelo svetla informacija v zvezi s tem prihaja iz Nemčije, kjer se brezposelnost v zadnjih mesecih naglo zmanjšuje.

Podobno kritični kot so izgledi na trgu dela so tudi izgledi v sferi javnih financ, tembolj zato, ker se javnofinančni kazalniki v Sloveniji naglo poslabšujejo. Po podatkih Eurostata, objavljenih pred nekaj dnevi, se je javnofinančni primanjkljaj v Sloveniji povečal z 1,7 v letu 2008 na 5,5

odstotka BDP v letu 2009, javni dolg pa z 22,6 na 35,9 odstotka BDP. Slovenija je med državami, ki so v preteklem letu najbolj povečale delež javnega dolga v BDP, vendar pa še ni največja "grešnica". Povprečni javni dolg držav članic EU je namreč znašal 73,6 odstotka BDP, kar krepko presega maastrihtsko fiskalno merilo 60 odstotkov BDP; kar 12 držav članic je imelo večji javni dolg od dovoljenega. Najbolj zadolženi sta Italija (115,8) in Grčija (115,1 odstotka BDP).

Podobno je z javnofinančnim primanjkljajem, ki je v povprečju v EU znašal 6,8 namesto dovoljenih 3 odstotkov BDP. V tem pogledu zastavo nosi Irska z 14,4 odstotnim primanjkljajem in ne Grčija kot je splošno prepričanje. Grčiji, ki je imela "le" 13,6 odstotni primanjkljaj sledita Velika Britanija in Španija. Slovenija se v tem pogledu nahaja v sredini lestvice evropskih držav. Vse pa kaže, da bo tudi Slovenija na svoji koži občutila grške težave, saj bo po zadnjih izračunih morala v prihodnjih treh letih prispevati 0,48 odstotka od 80 milijard evrov težkega paketa pomoči Grčiji s strani 16 evrskih držav.

Še nekaj števil

Nekaj pomladnega optimizma prinašajo podatki o blagovni menjavi s tujino in o industrijski proizvodnji v februarju, še več pa podatki o razpoloženju med gospodarstveniki, saj se je gospodarska klima občutno izboljšala. V primerjavi z lanskim februarjem je bil letošnji februarski izvoz večji za skoraj 3 odstotke in je znašal 1320 milijonov evrov. Uvoza je bilo za 1407 milijonov evrov in ga je bilo za 4 odstotke več kot februarja lani. Dvomesečna pokritost uvoza z izvozom je bila ob 121 milijonih primanjkljaja 95,4 odstotna. V februarju se je najbolj povečal izvoz v EU (6,9 odstotka), izvoz v druge države pa se je skoraj za prav toliko zmanjšal. Industrijska proizvodnja je bila v primerjavi z lanskim februarjem večja za 1,5 odstotka, še vedno pa zaostaja za lansko industrijsko proizvodnjo. V prvih pomladnih mesecih kot sta marec in april se ponavadi prebudi tudi inflacija. In tudi letos je temu tako. V marcu so se življenske potrebščine podražile za dober odstotek, v aprilu pa točno za en odstotek. Največ "zaslug" za to imajo oblačila in obutev, naftni derivati in tobak. Pri tem je zanimivo, da se v aprilu ni pocenila prav nobena skupina izdelkov. Na letni ravni se je zato inflacija v aprilu povzpela že na 2,3 odstotka.

Tomaž Štefe / Revija Obrtnik